

СОВЕЩКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 63 (7393)

ЧАЦВЕР, 9 ЛІПЕНЯ

1942 г.

ВОРАГ БУДЗЕ РАЗГРОМЛЕНЫ

Вераломна, па-разбойніцку напаўшы на нашу радзіму ў чэрвені мінулага года, гітлераўцы выхваляліся, што за паўтары-два месяцы яны «пакончаць» з Чырвонай Арміяй, разгромаць Совецкі Саюз. Прайшоў год вайны. Нямецка-фашысцкія войскі не толькі не перамаглі, але наблізіліся да свайго поўнага краху. Чырвоная Армія не толькі не знішчана, але ўмацавалася.

Гітлераўская армія за год вайны страціла забітымі, раненымі і палоннымі каля 10 мільёнаў чалавек, у тым ліку не менш трох з палавінай мільёнаў забітымі. Цяпер нямецкая армія зусім не тая, што год таму назад. У ходзе вайны яна аслабла, перабіты адборныя фашысцкія дывізіі. Сілы ворага і яго рэзервы на сыходзе. Чырвоная Армія развела хлусню аб «непераможнасці» нямецка-фашысцкіх войск.

Цяпер нямецка-фашысцкае камандаванне ўжо не можа прадпрымаць наступальныя аперацыі па ўсяму фронту. Немцы могуць стварыць перавагу сіл на паасобных участках фронту і дабівацца поспехаў. Але такія поспехі часовыя і яны не вырашаюць лёсу вайны.

За апошні час нямецка-фашысцкія войскі прадпрынялі наступленне на асобных участках фронту. На Курскім напрамку вораг сабраў многа войска, танкаў і самалётаў. Тут яму ўдалося некалькі пацясніць нашы войскі. Цяпер баі адбываюцца заходней Варонежа.

Чырвоная Армія змагаецца мужна, гераічна і перамагала адну варожую дывізію за другой. Немцы літаральна сыходзяць крывёю. Поле бою ўсцілаецца дзесяткамі тысяч трупам фашысцкіх салдат і афіцэраў. Нашы танкісты, артылерысты, мінамётчыкі, пехацінцы, лётчыкі, кавалерысты наносіць ворагу сакрушальныя непаправімыя ўдары.

Толькі за адзін дзень—3

ліпеня на Курскім напрамку Чырвоная Армія знішчыла больш 250 танкаў і звыш 15.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. Толькі за 25 дзён немцы страцілі пад Севастопалем да 150 тысяч салдат і афіцэраў, з іх не менш 60 тысяч забітымі, больш 250 танкаў, да 250 гармат, больш 200 самалётаў.

Нядарма гавораць нашы беларускія калгаснікі: «Гітлер хваліцца, а фрыцы валяцца».

А Гітлер сапраўды хваліцца. Гэты абармот і забойца хлусіць, выдумляе, утойвае свае велізарныя страты, распісвае свае «поспехі» ў дзесяткі раз больш, чым яны ёсць у сапраўднасці. Ён хоча падняць упаўшы дух свайго арміі.

Гітлер спяшаецца атрымаць хоць-бы некаторыя часовыя поспехі. Ён спяшаецца, бо сам разумее, што яго чакае немінучая пагібель. Ён хоча адтэрмінаваць дзень справядлівай грознай расплаты за ўсе злачынствы свайго крывавага зграі. Гітлер ведае, што Совецкі Саюз, Англія і Злучаныя Штаты Амерыкі поўнасю дагаварыліся ў адносінах неадкладных задач стварэння другога фронту ў Еўропе ў 1942 годзе. Фашысцкія гаварылі ведаюць, што вельмі хутка іх орды будуць заціснуты ў цісках двух фронтоў з усходу і захада. І таму яны спяшаюцца.

Але нічога не дапаможа нямецка-фашысцкім забойцам! Сілы антыгітлераўскага саюза растуць. Сілы ворага таюць.

Беларускія партызаны! Множце свае ўдары па нямецка-фашысцкіх забойцах! Дапаможам сваёй роднай Чырвонай Арміі знішчаць фашысцкія орды і іх тэхніку! Нічога не выратуе фашысцкіх бандытаў! Яны будуць знішчаны. Мы павінны зрабіць усё, што ў нашых сілах, каб наблізіць дзень канчатковага разгрома нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

На фронтах Айчыннай вайны

ЗНІШЧАНА 1.700 ГІТЛЕРАЎЦАЎ

На адным з участкаў заходней Варонежа наша танкавая частка стрымлівае націск буйных сіл праціўніка. У выніку бою на працягу дня знішчана 700 гітлераўцаў, 14 нямецкіх танкаў, 6 супроцьтанкавых гармат, 7 аўтамашын і 2 мінамётных батарэі.

На другім участку нашы артылерысты і пехацінцы на працягу двух дзён адстойвалі насялёны пункт ад пераважаючых сіл праціўніка. На падступах да вёскі гітлераўцы страцілі толькі забітымі звыш 1.000 салдат і афіцэраў.

ПАДЫТА 80 ТАНКАЎ

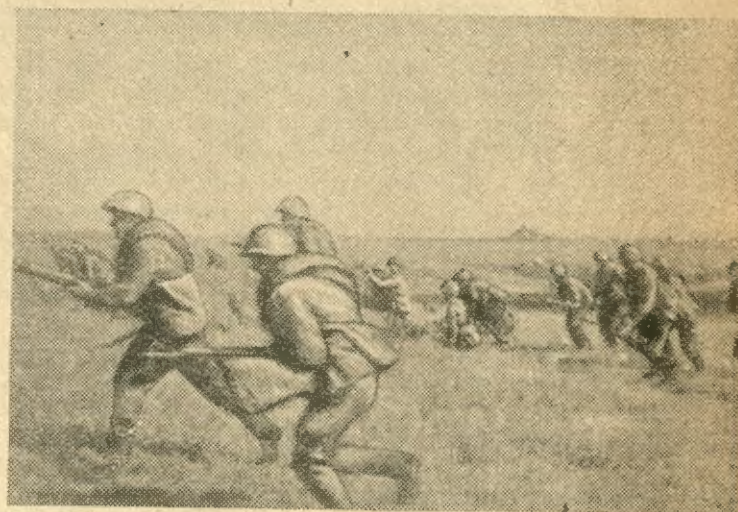
У раёне горада Стары Оскол ідуць напружаныя баі з пяхотай і танкавымі войскамі праціўніка.

На адным з участкаў немцы кінулі ў атаку каля 200 танкаў і значную колькасць пяхоты. Артылерысты, мінамётчыкі, бронебойчыкі і танкісты стойка сустрэлі гітлераўцаў і падбілі 80 нямецкіх танкаў.

Велізарныя страты панесла таксама і пяхота праціўніка. Нашы байцы ва ўпор расстрэльвалі гітлераўцаў з кулямётаў, аўтаматаў і вінтовак.

ЗА ДВА ДНІ

Нашы часці, якія дзейнічаюць на адным з участкаў Калінінскага фронту, за два дні баёў знішчылі 25 нямецкіх танкаў і звыш 2.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Байцы часці пад камандаваннем тав. Гавілеўскага ружэйна-кулямётным агнём знішчылі больш 200 гітлераўцаў.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ. Байцы ідуць у атаку.

ГЕРОІ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

СЕРЖАНТ СЦЯПАН ПАТОРЫН

Лейтэнант пахавалі на тым-жа хутары, дзе разыгралася бітва. Сержант Паторын узяў на ўспамін хустачку свайго лейтэнанта, якая ляжала ў левай кішэні гімнасцёркі. І цяпер, зірнуўшы на хустачку лейтэнанта, Сцяпан Паторын, нібы на экране, бачыць няроўны, але грозны бой.

Лейтэнант з сержантам былі ў разведцы. Значавалі на хутары Н. На святанні тут з'явіўся нямецкі грузавік з аўтаматчыкамі. Фашысты прыехалі грабіць насельніцтва. Заўважыўшы на дварэ асядланых коней, немцы пачалі страчыць з аўтаматаў. Лейтэнант з сержантам не разгубіліся і мужна ўступілі ў няроўны бой. Лейтэнант з аўтамата, а сержант з вінтоўкі касілі ворагаў. Прастрэлены варожай куляй у сэрца лейтэнант пахіснуўся і выпусціў з рук аўтамат.

— Трымайся, друг, — прашапаў лейтэнант. — Ёсць трымацца! — адказаў сержант і, схпіўшы аўтамат, з новай ярасцю пачаў помсціць за вернага баявога сябра. Кожная куля трапляла ў ворага. Але ворагаў было многа, і яны пачалі акружаць хаціну, адкуль страляў сержант. У савецкага воіна на сыходзе былі патроны, але ў яго было шэсць гранат, была воля да барацьбы і вялікая нянавісць да чужынцаў.

— За мной, на ворага! — выгукнуў сержант і са штыком на перавес рынуўся за фрыцамі. Ён на бягу меткімі выстраламі з вінтоўкі зваліў яшчэ двух фрыцаў. Астатнія так былі аглушаны, што не маглі апомніцца, паспешна кінулі зброю і паднялі рукі ўгору. Яны думалі, што супроць іх змагаецца цэлы ўзвод чырвонаармейцаў. Вялікае было рашчараванне фрыцаў, калі даведзіліся, што супроць іх біўся толькі адзін савецкі воін. Байцы, якія падаспелі на дапамогу сержанту, не далі адумацца фрыцам і пагналі іх куды трэба.

Верны сын беларускага народа, храбры воін, сержант Сцяпан Іванавіч Паторын узнагароджан медаллю «За адвагу».

ПОСПЕХ БЕЛАРУСКАЙ П'ЕСЫ

Бузулуцкі драмтэатр (Чкалаўская обласць) паставіў п'есу беларускага драматурга К. Крапівы «Хто смяецца апошнім».

За тысячу кілометраў ад беларускай зямлі сярод рабочых і калгаснікаў твор беларускага драматурга быў сустрэты з велізарнай цеплынёй. Спектакль прайшоў з вялікім уздымам.

У Борскім доме культуры (Куйбышэўская обласць) мясцовая самадзейная група артыстаў наладзіла выкананне беларускіх і ўкраінскіх песен.

Выступленне прайшло з вялікім поспехам. З захапленнем слухалі прысутныя беларускія і ўкраінскія песні. Гэтыя два прыклады, як і дзесяткі іншых, ярка сведчаць аб вялікай любові рускага народа да брацкай культуры беларусаў.

РАСЦЕ ЎЗБРАЕННЕ СОВЕЦКАЙ РАДЗІМЫ

РОСТ САМАЛЁТА-БУДАЎНІЦТВА

Авіяпрамысловасць Савецкага Саюза ў чэрвені месяца працавала на высокім узроўні. Сярод заводаў, якія выпускаюць самалёты, найбольшых поспехаў дабіўся калектыў завода, якім кіруе тав. Левін.

Заводы, дзе дырэктарамі тт. Агаджанаў і Цімафееў, дакладна па графіку выпускаюць самалёты.

Завод імені Сталіна перавыканаў план па выпуску высока-якасных авіяцыйных матараў.

ГАРМАТЫ І БОЕПРЫПАСЫ ЗВЫШ ПЛАНА

Артылерыйскі завод, дзе дырэктарам т. Фраткін, у чэрвені перавыканаў свой вытворчы план. На заводзе значна ўзрос лік фронтальных брыгад, кожны член брыгады дае ў сярэднім на

дзе-тры нормы ў дзень. Брыгады з першых-жа дзён сістэматычна перавыконваюць план, даючы фронту гарматы і боепрыпасы звыш задання.

ЧЫГУН, СТАЛЬ, ПРАКАТ

Змагаючыся за прышынства ў сацыялістычным спабодніцтве за большы выпуск чыгуна і сталі для патрэб фронту, доменшчыкі

Магнітагорскага, Кузнецкага і Нова-Тагільскага заводаў паспяхова выконваюць сваю вытворчую праграму.

НАША ПОМСТА СВЯШЧЭННАЯ!

За спаленыя гарады і вёскі, за стаптаныя палеткі, за кроў нашых жонак і дзяцей—
біце ў лоб, біце ў сэрца гітлераўскіх нягоднікаў!

Партызаны перамаглі

Н-СКІ РАЁН БЕЛАРУСІ.
(Ад нашых карэспандэнтаў).
Не адзін дзесятак родных вёсак вызвалілі з фашыскай няволі слаўныя беларускія партызаны. Лёгка і свабодна ўздыхнула насельніцтва на вызваленай зямлі.

Зверствы фашыстаў не могуць спыніць партызанскі рух на Беларусі. З кожным днём полымя народнай помсты разгараецца ўсё ярчэй. У пачатку чэрвеня гітлераўскія ірады абвясцілі «тыдзень барацьбы з партызанамі».

Фашысцкія варвары зараей усе прадумалі, усе падрыхтавалі. Сцягнуўшы да двух палкоў пяхоты, бронемашыны, танкі і гарматы, яны акружылі партызанскі атрад.

Мужныя савецкія патрыё-

ты не адступаюць перад небяспекай. Партызан не захопіш знянацку. Яны разбіліся на невялікія групы, арганізавалі засады, замініравалі дарогі. Баі ўспыхнулі адначасова ў розных раёнах мясцовасці—там, дзе іх не чакалі фашысты. Вогненная нянавісць да крывавага гітлераўцаў удзесячыла сілы партызан. Іх баявы дух аказаўся мацнейшым, чым нямецкія гарматы і танкі. Немцы адступілі.

На полі бою асталася 450 забітых і каля 1.000 раненых фрыцаў. Апрача таго, адважныя партызаны знішчылі 3 варожыя танкі, 10 аўтамашын з боепрыпасамі і захапілі 30 коней і многа маёмасці акупантаў.

Якуб Качан,
Вас. Калібераў.

ПАСПЯХОВЫЯ НАЛЁТЫ

Нечаканасць і храбрасць партызанскіх налётаў наводзіць на немцаў жах і паніку. Партызанскі атрад тав. Р. днямі нечакана налётаў на вёску Ж. і забіў 24 гітлераўцаў і больш 20 параніў.

У Міхалеўскай вяскай у управе знаходзілася пад арыштам многа калгаснікаў. Група партызан пад камандаваннем тт. Ю. і З. зрабіла налёт на управу, вызваліла з-пад арышта 35 калгаснікаў і захапіла 4-х паліцэйскіх.

Партызаны атрада тав. Ш. падаспелі ў калгас «20-ці годдзе Кастрычніка» акурат тады, калі 60 фашысцкіх нягоднікаў разам з паліцэйскімі грабілі насельніцтва. Партызаны напалі на ворага, разбілі яго, а награбленае дабро вярнулі калгаснікам.

Н-скі раён Беларусі. (Наш кар.).

НАЧНАЯ ВЫЛАЗКА

Група партызан атрада тав. Д. пад камандаваннем тав. І., праславілася храбрасцю і нечаканасцю налётаў на паліцэйскія управы, на варожыя склады і камунікацыі.

Нядаўна група тав. І. зрабіла налёт на склады і сховішчы гаручага ў горадзе Г. У адну ноч знішчана: два склады, дзе было 216 тон мукі, узарвана нафтабаза—4 бакі ёмкасцю ў 300 тон і 2

ЗА ДЗЕВЯЦЬ ДЗЕН БАЕУ

Атрад беларускіх партызан пад камандаваннем тав. Л. за дзевяць дзён баёў з праціўнікамі знішчыў 200 нямецка-фашысцкіх акупантаў. Партызаны знішчылі 6 аўтамашын, спалілі 3 харчовых склады гітлераўцаў і ўзарвалі некалькі мастоў. У праціўніка захоплены 3 стан-

кавых кулямёты, 60 вінтовак, 7 аўтамашын, 35 аўтаматаў, вялікая колькасць боепрыпасаў і харчавання.

Група партызан гэтага-ж атрада наладзіла крушэнне двух чыгуначных эшалонаў праціўніка, якія ішлі на фронт.

У ПАРТЫЗАНСКИМ КРАЮ

Няма да іх дарогі бітай,
Ніхто не скажа іх сяла.
То логам росным, то праз жыта
Да іх сцяжынка прывяла.

— Адкуль ты будзеш? Хто такі ты? —

Сустрэў мяне іх вартавы.
— Спытай у гэтае ракіты,
Няхай раскажуць наплавны.

Як мыў я ногі тут расою,
Як світка росы з траў піла;
З дуды рактавай вясною
Душа юнацкая плыла;

Плыла, радзілася наведкі
З пясчынкой, з лістам у гаю...
— Ну, што-ж, паверым
чалавеку.

— Праверым хлопца у баю.
І я напраўіў з ім крокі
У іх атрад, у хмызнякі.

Лапочуць качкі у вытоках
І ляміць крыллем траснікі.
Наўкола родныя мясціны,
Пачуў зязюлю у глушы.
Дыхнуў у лесе дымам сінім.
І стала лёгка на душы.

Адчуў прылівы новай сілы,
Абняў зямельку я сваю.
Паўстанцам мужным, гоням
мілым

Присягу воіна даю.
— Няхай зямля калом мне
стане,

Няхай мне выюць вядзьмакі,
Калі я здраджу у змаганні,
І зброю выпущу з рукі.

Пад клятвай цвёрдаю рукою
Сваё я прозвішча пішу.
І рад я сэрцам і душою
Сустрэчы, дружбе ў шалашу.

АНТОН БЯЛЕВІЧ.

Ля роднага дома, разбуранага гітлераўцамі.

БОИ НА ПЕРАПРАВЕ

Партызаны атрада тав. К. доўгі час утрымліваюць важны рубж на правым беразе ракі Д. Адсюль партызаны сістэматычна абстрэльваюць дарогу.

Спрабуючы захапіць у партызан гэты рубж, немцы на двух, спецыяльна падрыхтаваных, паромках перакінулі на правы бераг 150 салдат.

Група партызан з атрада тав. К., размешчаная ў засадзе, дачкаўшыся пакуль немцы высаджалі на правы бераг, адкрыла моцны агонь. Ворагу быў адрэзан шлях адыходу. Увесь агонь партызаны сканцэнтравалі на фрыцах, якія не чакалі такой сустрэчы і не ведалі куды ўцякаць, як ратавацца ад партызанскіх куль.

Немцы кінуліся назад на паром, але паромы былі разбіты, прыстраляны партызанскімі кулямётчыкамі і аўтаматчыкамі. 146 фашысцкіх разбойнікаў «заваявалі» правы бераг ракі Д. навечна.

Партызаны падабралі многа пісталетаў, скрынку з ручнымі гранатамі, 40 вінтовак, 10 тысяч патронаў.

Н-скі раён Беларусі. (Наш кар.).

ВАРОЖЫ ЭШАЛОН ПАЛЯЦЕУ Пад АДКОС

Група партызан з атрада тав. Б. замініравала ў адным месцы чыгунку Полацк—Віцебск. У гэты час да лініі фронта ішоў вялікі воінскі эшалон з жывой сілай праціўніка.

Разбіты 22 вагоны і два паравозы, загінула 250 і ранена 350 гітлераўцаў.

Н-скі раён Беларусі. (Наш кар.).

НЕУЛАВІМЫЯ ПОМСТНИКІ

Да паселішча Б., Лёзненскага раёна, падышлі партызаны пад камандаваннем тав. А. і прыступілі да выканання баявой аперацыі.

Пакуль перапахлоханае нямецкае камандаванне сцягнула сюды сілы, партызанаў і след прастыў. Выканаўшы намераную аперацыю, яны непрыкметна скрыліся. Але ў страху, як кажуць, вочы вялікія. Таму нямецкія генералы аб'явілі аб тым, што яны вялі бой з трыма дывізіямі рэгулярных сіл Чырвонай Арміі.

Калі сабаку страшна, ён не толькі брэша, але і скавуча.

Т. Рымар.

Нам пішуць

ЗДЗЕКІ НАД СОВЕЦКІМІ ЛЮДЗЬМІ

На вуліцы Фрунзе г. Віцебска размешчан канцлагер. Тут знаходзіцца больш 300 зняволеных. Цяжка нават уявіць сабе тыя ўмовы, у якіх жывуць нашы людзі. Спяць яны на голай бруднай падлозе. Іх харчаванне—некалькі грам хлеба з мякіны і шклянка вады.

На досвітку немцы іх падымаюць дубінкамі і голяць капаць акопы. Пасля 12-ці гадзіннага рабочага дня многія не далічваюцца сваіх таварышоў. Дзесяткамі гінуць няшчасныя ад катаржнай працы і голаду.

Ар. Пірагоў.

МЫ НЕ ПАКАРЫМСЯ

27 мая на Бабінавіцкай ільнопрадзільнай фабрыцы, дзе пад пагрозай кары смерцю працуе 300 чалавек рабочых, успыхнула забастоўка.

Грозны пратэст супроць ненавісных акупантаў, супроць гітлераўскіх парадкаў ахапіў усе ваколіцы. Да ільнопрадзільнікаў далучыліся рабочыя Кацееўскага лесапільнага завода.

Забастоўка прадаўжалася тры дні. Немцы выклікалі карны атрад і прымусілі рабочых выйсці на працу.

Забастоўка задудана сілаю зброі. Але рабочыя не пакарыліся. У сэрцах вялікая нянавісць да акупантаў, гатоўнасць да бязлітаснай барацьбы з ненавісным ворагам.

Т. Каваль.

НЕМЦЫ АДАБРАЛІ ЗЯМЛЮ У КАЛГАСНІКАУ

У калгасе «Полымя», Пальмінскага сельсовета, Гарадоцкага раёна, гітлераўцы забралі ўсіх коней, кароў, усе плугі, бароны, увесь хлеб, бульбу, насенне. Пасля гэтага немцы выдалі цынічны загад: «засеяць усю калгасную зямлю, добра яе апрацаваць. Хто гэтага не зробіць—будзе высланы».

Аграбленыя калгаснікі—без насення, коней, інвентара—нічога не засеялі. На падставе гітлераўскага «парадку аб землекарыстанні» немцы адабралі зямлю і загадалі выселіцца за межы калгаса. Сюды прыедзе нямецкі памешчык і пачне наводзіць свае парадкі. Ён, вядома, «злітуецца» і прыме беззямельных калгаснікаў да сябе на прыгонную працу.

В. Глускі.

ШЫЛА Ў МЯШКУ НЕ ЎТОШ

Нядаўна ў Віцебску гітлераўцы наладзілі свой чарговы балаган, які фашысцкія вандалы пасмелі назваць канцэртаў у чэсць вялікага рускага кампазітара Глінкі.

Не паспеў нямецкі халуй—рэдактар фашысцкай газеткі Брандт адкрыць рот, каб праслужыць аб задачах гэтага «канцэрта», як з усіх бакоў залы пачуўся шум і свіст.

Пакуль з'явілася паліцыя, канцэрт ужо «закончыўся», бо халуй Брандта хтосьці сцягнуў са сцэны.

Апісваючы «поспех» канцэрта, брудны лісток лае «тую частку

публікі, якая, як лыжка дзёгцю, псавала ўражанні і перашкаджала слухаць канцэрт».

«Сорамна нека за нашу некультурнасць і нявыхаванасць перад немцамі»,—слязіла скардзіцца аўтар заметкі. І, баючыся за ўласную галаву і за галавы сваіх наймітаў, ён папярэджвае: «У далейшым падобных наведвальнікаў трэба проста выводзіць з залы».

Не соладка жывецца немцам у Віцебску. Яны самі прызнаюць гэта. Што і казаць—шыла ў мяшку не ўтош.

Як. БОНДАР.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

ВЫНІКІ НАЛЁТАУ НА КЕЛЬН І БРЭМЕН

ЛОНДАН. Тры налёты англійскай авіяцыі на Брэмен нанеслі адчувальныя ўдары верфям падводных лодак «Дэшымат» і «Атлас». Выведзена з строю трэцяя частка авіяцыйнага завода Фоке-Вульф.

Пасля налёту англійскіх бомбардзіроўшчыкаў на Кельн з горада ідуць бесперапынныя патокі

бежанцаў. У сувязі з прыездам у Кельн прадстаўніка міністэрства ўнутраных спраў Германіі ў горадзе адбылася антыгітлераўская дэманстрацыя. На Кафедральнай плошчы жыхары імкнуліся абарніць машыну прадстаўніка. Раздаваліся водгукі: «Вось што мы атрымалі за Ковентры і Лондан!».

ДЗЕЯННІ ПАРТЫЗАН ФРАНЦЫІ

ЛОНДАН. Патрыятычныя арганізацыі ў акупіраванай зоне Францыі прыступілі да рэгулярнага выпуску бюлетэняў аб узброеных дзеяннях французскіх партызан.

Бюлетэнь, які выходзіць у правінцы Іль-дэ-Франс, апісвае напад партызанскага атрада на калону нямецкіх грузавікоў. Партызаны закідалі грузавікі бутэлькамі з гаручай вадкасцю і гранатамі.

Гітлераўцы панеслі вялікія страты.

У другім бюлетэні паведамляецца аб разбурэнні партызанамі буйнай электрастанцыі, пасля чаго спынілі работу некалькі прадпрыемстваў, якія выконвалі ваенныя заказы гітлераўцаў.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
73414